

עמת (מרכז) 25524-08-24 - נעם ריוח נ' מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

20 אוגוסט 2024

עמ"ת 25524-08-24

לפני: השופט יעקב שפסר

העורר:

נעם ריוח
ע"י ב"כ עו"ד שרה חביב ועו"ד אלעד רן

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד שיר זהבי

החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בראשון לציון מיום 8.8.24, במ"ת 2313-08-24, (כב' השופט יובל קידר), לפיה הוחלט לקבל תסקיר שירות מבחן בעניינו של העורר, קודם מתן החלטה בבקשה שהוגשה על ידי המשיבה למעצרו של העורר עד תום ההליכים כנגדו.

2. רקע ההליך הינו כתב אישום שהוגש כנגד העורר המייחס לו 13 פרטי אישום, מתוכם 12 אישומים בעבירות סחר בסמים, ואישום נוסף בעבירת החזקה ושימוש בסם שלא לצריכה עצמית, זאת במהלך החדשים יוני-יולי 2024.

בהתאם לעובדות כתב האישום, סחר העורר בסם מסוג קנביס, במשקלים הנעים בין 1 ל-5 גרם, תמורת 100 ₪ עד 300 ₪ בכל פעם. במרבית המקרים הגיע העורר למקום מסירת הסם באמצעות אופנוע שאת חילוטו מבקשת המשיבה. כן נמצא ברשותו סם בכמות משמעותית מסוג קוקאין, קטמין, טבליות MDMA ו-LSD מחולקים לשקיות או טבליות באופן המלמד שלא הוחזקו לצריכה עצמית.

3. לנוכח טענות העורר בשאלת קיומן של ראיות לכאורה, ניתח בית המשפט קמא בהחלטתו את הראיות שהונחו לפניו, ומצא כי קיימות ראיות לכאורה ביחס לכל פרטי האישום. בכלל זה קבע כי אין לגביהן חולשה או כרסום כלשהו. בהתאם קבע בית המשפט קמא גם את קיומה של עילת מעצר מסוג מסוכנות.

בית המשפט קמא ציין כי כמות ואיכות הסם בהם החזיק העורר אינם תומכים באפשרות שחרורו וגם גרסתו הסותרת את אמרתו הראשונית ביחס להחזקת הסמים, והכחשת עבירות הסחר ואף אי מסירת קוד הטלפון, אינם מקדמים את מתן האמון בו. עם זאת, הביא בחשבון את עובדת גילו הצעיר של העורר, שסיים זה לא מכבר את לימודיו בבית הספר התיכון, והעדר רישומים פליליים לחובתו, ועל כן

מצא כי אין הוא מצוי בקטגוריה המובהקת של מי שבעניינם לא ניתן לבחון חלופה. עם זאת לא מצא גם שהוא מצוי בקטגוריה הנגדית, היינו של מי שאין צורך בבחינת נסיבותיו באמצעות תסקיר כדי להורות על שחרורו.

4. במהלך הדיון ביקשו ב"כ העורר לשחרר אותו לחלופת מעצר, ובמסגרת זו ביקשו להגיש חוות דעת פרטית מטעמה של הקרימינולוגית הגב' אתי רחמים לתמיכה בעמדתם. חוות דעת זו הוצגה אף לפני בית המשפט קמא לא שלל את האפשרות שחוות דעת זו תובא בחשבון במסגרת שיקולי בית המשפט, ואולם מצא כי חוות דעת פרטית אינה בגדר תסקיר מעצר תקני בהתאם להוראות סעיף 21א לחוק המעצרים, באשר מדובר בחוות דעת מטעם, שאיננה ניטרלית, גם אם היא יסודית, מקיפה ומנומקת. לאור האמור, קבע בית המשפט קמא, תוך שהפנה להלכה הפסוקה בעניין זה, כי ככלל יש להעדיף את חוות דעת שירות המבחן כגורם מקצועי ממלכתי שזה יעודו, על פני חוות דעת פרטית. מעבר לצורך, עיין בית המשפט קמא בחוות הדעת ומצא שהיא חסרה, לנוכח מועד הגשתה, ביטוי לחומרי החקירה והשלכותיהם על גרסת העורר, וכן שנתונים נוספים בה אינם מספיקים לשם גיבוש מסקנה בדבר האפשרות לתת אמון במשיב ולהבטיח במידה מספקת את הפחתת המסוכנות ממנו. אציין כי במהלך הדיון שנערך לפני, הבהירו ב"כ העורר בדברי תשובתם לטיעוני המשיבה, כי רק בשלב זה שמו לב לטעות בתאריך השגוי שנרשם בחוות הדעת שהגישו, והצהירו כי חוות הדעת נכתבה כשהבקשה וכתב האישום היו מונחים לפני עורכת חוות הדעת בעת כתיבתה.

5. בית המשפט קמא מצא שיש לבחון בעיניים אובייקטיביות את מעורבותו של העורר בעולם הסמים, בין בביצוע העבירה ובין בכלל, לקבל תמונה מלאה אודותיו ובשאלת האפשרות לתת בו אמון, בחינת צרכי ודרכי הטיפול ככל שישנם, מרות בני משפחה או מפקחים אחרים וכו'.

לפיכך, הורה לשירות המבחן להגיש תסקיר בעניינו של העורר, קודם מתן החלטה בבקשה. החלטה זו של בית המשפט קמא, היא עניינו של הערר שלפני, אשר מבקש להורות על שחרורו של העורר לחלופת מעצר, ולחלופין לקבוע כי יוכל לשהות בתנאים של איזוק אלקטרוני עד לקבלת תסקיר או החלטה אחרת בעניינו.

6. דומה כי ב"כ העורר לא הותירו אבן על אבן בטיעוניהם, על אף שמדגישים הם בערר שהגישו, כי אין מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר (למרות הסתייגויות מצידם גם בנושא זה).

7. תמצית טיעוניהם היא, כי העורר מצוי בסיכון בבית המעצר ולאור עצמת הראיות נגדו, אין מקום להמתין לתסקיר מבחן, שעלול להגיע במועד מאוחר יותר, זאת לאור העומס המוטל על שירות המבחן. ב"כ העורר טוענים עוד, כי קביעת קיומה של עילת מעצר שאינה מאפשרת חלופה בטרם תסקיר, אינה הולמת את נסיבותיו של העורר, את העובדה שהוא נעדר עבר פלילי, את החלופה העומדת על הפרק, ואת נסיבות המקרה. ניתן אפוא לבחון את הנדרש על יסוד חוות הדעת שהוגשה מטעם הקרימינולוגית אתי רחמים.

8. ב"כ העורר מאשרים כי "אינם עיוורים" לעובדה כי גיוון הסמים והכמות שנתפסה מצביעים על

מסוכנות, ולקבוע בגינה גדרות מתאימים בתנאי השחרור, ואולם לנוכח זכותו של העורר להכחיש את המיוחס לו, זכות שמימש, לא יכול הדבר לעמוד לו לרועץ.

9. ב"כ העורר טוענים כי בנסיבותיו וגילו, יש להפעיל בעניינו שיקולים וכלים הדומים לבני נוער, ועל כן לשקול את שחרורו אף ללא תסקיר מעצר. ב"כ העורר טוענים אף כנגד עמדתו של בית המשפט קמא, לפיה לא מספקת חוות הדעת הפרטית שהגישו, כמו גם צמצומו של בית המשפט קמא, כך לפי טענת ב"כ העורר, את חוות הדעת כאילו נשענת היא על אמירות נורמטיביות של העורר ומתעלמת מהרקע הרחב שלו.

10. ב"כ המשיבה עותרת לדחיית הערר וסומכת ידיה על החלטת בית המשפט קמא. בדבריה הדגישה כי גילו של העורר אמנם צעיר הוא, אבל חוקית נחשב בגיר. בכל מקרה, הדבר לא מנע ממנו לבצע עבירות הנפרסות על פני 13 אישומים שעניינם סחר בסמים.

לטענתה, די באישום הראשון כדי לבסס את המסוכנות של העורר בעניינו. לדבריה, מדובר ב"כמויות אדירות" של סמים, וב"מגוון רחב" של סמים. הכמויות והמגוון לכשעצמם יש בהם כדי ללמד על המעורבות העמוקה של העורר בעולם הסמים, ועל המיקום שלו בשרשרת הפצת הסם.

ב"כ המשיבה הוסיפה וטענה כי לא מדובר במעידה קלה, אלא בסחר של סמים שנפרס על פני למעלה מחודש, ועל כן לא נכון לקבל החלטה בטרם קבלת תסקיר שירות מבחן. מכל מקום לטענתה, במקרה שבו נצפה דפוס העבירות כמתואר בכתב האישום, בהיקף ובכמויות, לא יהיה נכון לשחרר את העורר לאף חלופה בטרם תתקבל תמונה ברורה של המסוכנות מצדו כלפי הציבור, וביכולת המפקחים להוות גבול מרתיע עבורו.

11. לאחר שעיינתי בהחלטת בית המשפט קמא, עיינתי בחוות הדעת שהגישו ב"כ העורר ושמעתי את טיעוני ב"כ הצדדים, מצאתי כי לא נפלה כל שגגה מלפני בית המשפט קמא, בקובעו כי יש לקבל תסקיר שירות מבחן קודם בחינת שחרורו של העורר לחלופה.

12. אין כל ספק כי היקף העבירות וחומרתן, אינו יכול לאפשר שחרורו של העורר ללא חוות דעת של הגורם המוסמך לכך, ובה יבחנו ההיבטים השונים הכרוכים בשחרורו - הן נסיבות ביצוע העבירות ומעורבותו של העורר בעולם העברייני, אישיותו ואפשרות לאיון מסוכנותו, טיב הערבים ואף היבטים טיפוליים כאלה ואחרים. במובן זה צדק בית המשפט קמא בקביעותו נושא סעיף 31 להחלטתו.

13. הכלל הוא כי ניתנת עדיפות לחוות דעתו של שירות המבחן בהיותה עמדה מקצועית ניטרלית, שלא מטעם צד מעוניין. ראו לעניין זה למשל את דברי השופט א' שטיין בבש"פ 4550/22 **מדינת ישראל נ' קיסליצין**, פסקה 19 (נבו 12.7.2022) שצוטטה על ידי בית המשפט קמא:

"...חוות דעתו של מומחה פרטי - מכובד ומנוסה ככל שיהיה - אינה יכולה, בכוחות עצמה, להניח תשתית עובדתית לקיום הטעמים המיוחדים הנדרשים. זאת, מאחר שמדובר ב"מומחה מטעם", ולא במומחה ניטרלי, ומאחר שחוות דעת כזאת אינה בגדר תסקיר מעצר תקני במובנו של סעיף 21 לחוק

המעצרים...חוות הדעת הפסיכו-סוציאלית אשר הונחה לפניי מטעם העורר בתיק זה אין בה, אפוא, כדי להוכיח את קיומם של טעמים מיוחדים כאמור - למרות היותה מקיפה ומנומקת כדבעי".

כן ראו את דברי כב' השופטת ג' כנפי שטייניץ בבש"פ 812/24 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (נבו 11.2.2024):

"בפסיקת בית משפט זה הובעה לא אחת העמדה, כי 'ככלל, יש להעדיף את עמדתו של שירות המבחן על פני מומחה פרטי מטעם ההגנה', זאת בהיות שירות המבחן "הגורם הרשמי המוסמך לעריכתו של תסקיר מעצר כמובנו בסעיף 21א לחוק סדר הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996"...הגיונו של כלל זה נטוע בתפקידו הסטטוטורי של שירות המבחן לענין הגשת תסקיר מעצר, במומחיותו ובמקצועיותו, וכן בהיותו גורם בלתי תלוי..."

14. לפיכך, החלטתו של בית המשפט קמא בזמנו תסקיר שירות מבחן - בדין יסודה, והיא תואמת באופן מובהק את ההלכה הפסוקה בעניין זה.

15. אכן, העומס המוטל על שירות המבחן הוא כבד. עם זאת, עושה השירות מאמץ ניכר כדי לעמוד בלוח הזמנים המתבקש ממנו, ובל מקרה, לנוכח חומרת העבירות והיקפן, אין מנוס אלא מלהמתין לתסקיר שיש לקוות כי אכן יגיע במועד שנקבע.

16. סוף דבר, לא מצאתי כל שגגה בהחלטת בית המשפט קמא. אדרבה, מדובר בהחלטה מנומקת, ומפורטת ומאוזנת כדבעי, ואין כל הצדקה להתערב בה. לפיכך נדחה הערר.

ניתנה היום, ט"ז אב תשפ"ד, 20 אוגוסט 2024, במעמד הצדדים.

יעקב שפסר, שופט בכיר